

Derde leesavond

Tijdens de avondmaalsviering

De leesstof kunt u vinden in:

- het boek van Petrus Immens: De Godvruchtige Avondmaalganger, Hoofdstuk 13.
- Verder lezen wij nog uit het boek van Matthew Henry: Aan Zijn Tafel, zie bijlage 1.
- Tevens is, als bijlage 2, toegevoegd een Avondmaalspreek van ds.J.J.Tanis over Palm 116:1.

Inleiding

Wondervolle zaken zijn aan de Tafel des Heeren te zien. Hij schenkt ons hier een afbeelding van Zijn dood. Kostelijke weldaden worden ons hier geschonken: het Verbond der genade wordt verzegeld. De onderhandeling is zeer plechtig en zeer ernstig, en niets ter wereld is er mee te vergelijken. Welke indrukken behoort dit alles niet op onze ziel te maken? Hoe moeten wij gesteld zijn, terwijl wij deze dingen doen? Is deze dienst alleen maar een voorstelling, waarbij wij ongeïnteresseerde toeschouwers kunnen zijn? Of is het een markt, waar wij de ganse dag werkloos kunnen rondkijken? Volstrekt niet. Hier moet werk worden verricht, hartewerk, een werk dat zeer grote inspanning van onze gedachten eist en grote opgewektheid en kracht van de geest. Een werk, waarvoor al wat in ons is moet worden aangewend. En dat alles is nog te weinig. Hier moet een werk worden verricht, dat roept om gerichte overdenkingen en een brandend hart. (Henry).

Een hart dat brandt van liefde. Hij schenkt Zijn liefde om tot wederliefde te komen.

Dan is de bruid niet *kránk* van liefde, maar *drónken* van liefde (Tanis).

Wij gaan lezen en spreken over: **Gerichte overdenkingen en gebeden:**

- 1. Voor het aangaan aan de Tafel.**
- 2. Bij het aangaan.**
- 3. Tijdens het aanzitten.**

1. GERICHTE OVERDENKINGEN EN GEBEDEN VOOR HET AANGAAN.

Wacht u voor een achteloze en onbedachtzame gestalte. Trek de schoenen van aardsgezindheid uit.

Aan de andere kant: velen schrikken voor het Avondmaal terug, alsof men voor het oordeel Gods moet verschijnen, waar men God als Rechter zal ontmoeten.

Door deze verkeerde overdenkingen verliest men de gepaste vrijmoedigheid.

Lees Immens, Hoofdstuk 13, pg. 368 t/m 370.

Vraag 1:

- a. Heeft Gods kind daar reden toe om zo te vrezen voor het Heilig Avondmaal?
- b. Hoe moet Gods kind het Avondmaal dan beschouwen om de vrees weg te nemen en het verlangen op te wekken?

Vraag 2:

Soms willen wij onszelf door allerlei werkzaamheden in een bepaalde gestalte brengen. Je kunt hierin zo ijverig zijn dat je God geen tijd geeft om in je te werken. Je let dan alleen maar op je eigen gestalte.

Hoe moet het dan? (pg. 370: 4 en 5.)

Lees Immens, pg. 371 onderaan en pg. 372 onderaan.

Vraag 3:

- a. Noem enkele gerichte overdenkingen.
- b. Is het H.A. een droevige maaltijd?

Lees Immens, pg. 373.

Immens geeft raad bij wat wij zullen bidden. Hij noemt dit handelen met God:

‘Het is niet te zeggen, wanneer men in de vroege morgen zo met God mag handelen, hoe aangenaam het Hem is, hoe Hij dat wel eens beantwoordt door de uitlatingen van Zijn liefde aan het hart’.

(En dit gebeurt niet alleen op de morgen van een Avondmaalsdag.)

Voorts, dat God Zijn knechten gepaste woorden in de mond wil leggen, die het meest nuttig zijn om het hart in een goede gestalte te brengen of te bewaren, en dat Hij het met Zijn Geest wil bedauwen.

Lees nu de preek van ds. Tanis.

Vraag 4:

- a. Wat is de meest passende gestalte van het hart om Avondmaal te vieren?
- b. Wat is het duidelijkste kenmerk dat ik Gods kind ben?

Vraag 5:

Er zijn nogal wat mensen die zeggen: ‘ik geloof’. Maar weinigen zeggen: ‘ik heb lief’. Maar diegenen weten ook, waarom ze zeggen: ‘ik heb lief’.

- a. Wie hebben ze lief?
- b. Wat is het motief voor die liefde?

2. BIJ HET AANGAAN.

De nodiging.

Lees Immens, pg. 381 en 382.

Lees Henry, deel A.

Lees Tanis, gedeelte wat **vet** geprint is.

‘Ik heb lief’.

Beantwoord voor uzelf of dit getuigenis weerklank heeft in uw hart.

Zo ja, dan “is Davids Heere en Davids Zoon Jezus hier en zegt: ‘Alle dingen zijn gereed, kom tot het Heilig Avondmaal’”, om Hem met de hand des geloofs aan te nemen en Hem te eten met de mond des geloofs.

3. BIJ HET AANZITTEN.

Lees Immens, pg. 379: 4 en 5.

Lees Henry B.

Vraag 6:

Wend uw ogen af van alles wat hinderen kan.

Doe je ogen open! Kijk naar het brood en de wijn.

Wat **ziet** het geloof aan de Tafel des Heeren?

Lees Henry C.

Vraag 7:

Christus en Zijn weldaden worden ons hier niet alleen voorgehouden, maar aangeboden. Ja, niet alleen aangeboden, maar ook werkelijk geschonken, onder zekere voorwaarden en met zekere beperkingen.

a. Wat **ontvangt** het geloof aan de Tafel des Heeren?

b. Onder zekere voorwaarden. Wat zijn die voorwaarden?

c. Met zekere beperkingen. Wat zijn die beperkingen?

Vraag 8:

a. Wat is de grote weldaad van het Nieuwe Verbond waardoor de weg geopend wordt voor het ontvangen van alle andere weldaden?

b. Alle andere weldaden. Welke beschrijft Henry hier?

Lees Henry D.

Vraag 9:

God verzegelt ons aan het Avondmaal dat Hij ons tot Zijn kinderen aanneemt. Hij zegt hier tot iedere ware gelovige: ‘Vrees niet, Ik zal u tot een Vader zijn’.

Onuitsprekelijk heerlijke weldaden en zegeningen vloeien hieruit voort als God onze Vader is.

Noem enkele van deze weldaden en zegeningen.

Lees Henry E.

Ontvangt alzo de Heilige Geest in het ontvangen van dit brood en deze wijn.

Ontvangt de genadeweldaden van de Geest in het brood om uw harten te sterken, en de vertroosting van de Geest in de wijn om uw harten te verblijden. Wees gewillig en begerig om de Heilige Geest te ontvangen. Laat uw ziel en al haar krachten zich plaatsen onder de werking en de invloed van de Geest.

Vraag 10:

- a. Mogen wij vragen om de gave van de Heilige Geest in ons hart?
- b. Wat ervaart Gods kind onder de werking en de invloed van de Geest?
- c. Waarom is deze gunst voor Hem niet te groot om ze mij te bewijzen, aangezien ik toch zo onwaardig ben?

Lees Henry F.

Hij schrijft hier over Psalm 116, zie hoe dit overeenstemt met de preek van ds. Tanis over deze psalm.

Vraag 11:

Ik zal U offeren een offerande van dankzegging.

Dankbare erkenning voor Zijn gunst is maar een arme wedervergelding.

- a. Wil God onze dankbaarheid aannemen?
- b. Zo ja, op welke voorwaarde?

Vraag 12:

Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?

“Mijn ziel, keer weder tot uw rust.” Wat betekent dit?

Vraag 13:

Noem nog een manier waarop wij God kunnen eren en Hem behagen.

De begeerte van onze ziel moet dus gericht zijn op de Heere en op de gedachtenis van Zijn Naam. In deze onvolmaakte staat waarin wij verkeren, *inwonende in het lichaam en uitwonende van de Heere* (2

Kor.5:6), bestaat onze liefde tot God meer in heilige begeerten dan in heilige genietingen.

Allen die de Heere tot hun God hebben, stemmen gaarne toe dat zij niets meer verlangen dan God, omdat zij weten in Hem alles te bezitten. Maar toch verlangen zij steeds meer van God te bezitten, omdat zij, totdat zij in de hemel zijn gekomen, nooit genoeg van Hem bezitten. De volle verzadiging is eerst (pas) voor Gods aangezicht, eeuwiglijk. (Henry)

Vraag 14:

Hoe meer wij van Hem mogen genieten, hoe meer wij verzadigd zijn. Is dat zo??

Hebt u zekerheid ontvangen omtrent uw aandeel aan Christus, leef dan in voortdurende afhankelijkheid van Hem. Word vervuld met Zijn liefde, ja word ermee verzadigd, dan hebt u genoeg en hebt u niets anders nodig. (Henry).

Vraag 15:

Is dit in tegenspraak met de vorige vraag?

De vertroosting die wij door de genade van God in deze instelling genieten, moeten ons doen verlangen naar de hemel. Indien de genadevolle gemeenschap met God hier op aarde ons reeds een voldoening geeft die alle menselijke genietingen ver te boven gaat, wat zal dan de volle verzadiging der vreugde zijn voor Gods aangezicht, eeuwig en altoos? Indien één dag in Zijn voorhoven, één uur aan Zijn Tafel aangenaam is, wat zal een eeuwigheid binnen de voorhang zijn?

Reikhals dan, mijn ziel, reikhals naar die eindeloos uitgebreide en bodemloze oceaan van genietingen, waarin alle stromen des heils uitlopen! Wees niet tevreden met enige van de genoegens hier beneden. Maar verlang naar de blijdschap hierboven, in het zien van God!

Het is goed hier te zijn, maar het is beter dáár te zijn. Het beste is om ontbonden te worden en met Christus te zijn. Dorst naar God, naar de levende God! *O, wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?*

Dat de dag moge aanbreken en de schaduwen wegvlieden!

Kom haastelijk, mijn Liefste! En wees Gij gelijk een ree, of gelijk een welp der herten op de bergen der specerijen (Hooglied 8:14).

Bijlage 1: Matthew Henry.

A Kom mijn ziel, kom met al uw noden en belangen in deze Ark. Hier zult u veilig zijn als de watervloed komt. Vlucht tot deze Vrijstad. Vertrouw u dan aan Hem toe en geef u aan Hem over. Hier werp ik mijn anker uit. Hier rust mijn ziel. Aan Hem geef ik mij geheel en al over, opdat Hij mij zal leren, regeren, en zaligen en opdat ik in Hem verzadiging van vreugde zal vinden.

B Hebt u uzelf, o mijn ziel, op deze wijze aan de Heere Jezus toevertrouwd, zoek dan in Hem uw troost. Verblijd uzelf met de gedachte, dat u het goede deel hebt gekozen en uw heil vastligt en de grote zaak van uw zaligheid hebt gesteld in zulke goede handen.

Keer, mijne ziel, tot uw rust weder, en wees welgemoed.

Neem de Bijbel, sla het achtste hoofdstuk van de brief aan de Romeinen op, lees van vers 31 tot het einde.

Eigen u deze troostwoorden toe, o mijn ziel. U hebt van de Heere gezegd: Hij is mijn God. Verheug u dan in Hem en wees uitermate verblijd. Hebt u zekerheid ontvangen van uw aandeel aan Christus, leef dan in voortdurende afhankelijkheid van Hem. Word vervuld met Zijn liefde, ja word ermee verzadigd, dan hebt u genoeg en hebt u niets anders nodig.

God, die liefde is en de God der liefde, toont ons hier Zijn onmetelijke liefde en goedertierenheid. Hier schenkt Hij ons Zijn liefde en Hij nodigt ons uit om onze liefde Hem te geven. Het Avondmaal is een feest der liefde. Wij gedenken hier de liefde van Christus. De liefde Gods wordt ons hier aangeboden. En het moet met onze geest niet in orde zijn, indien onze harten aan het Avondmaal niet uitgaan in liefde tot God, het hoogste Goed, en onze Zaligheid.

Wat het geloof aan de Tafel des Heeren ziet.

Kom, en zie de verwerving van de weldaden van het Nieuwe Verbond. Het bloed van Christus was niet alleen de losprijs voor onze verzondigde levens en de verlossing van onze zielen van het eeuwig verderf, maar het

is ook van zo'n onschatbare waarde, dat het de grond van ons eeuwig leven en onze eeuwige gelukzaligheid kan zijn. Christus' dood is ons leven!

Zie allereerst het bloed van Christus als de bron, waaruit alle zegeningen van het Verbond voortvloeien. Dit bloed is de prijs voor de vergeving van al onze zonden: *wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden* (Ef. 1:7). Indien Christus Zijn bloed, dat dierbare bloed, niet had gestort, zou er geen vergeving zijn. Dit bloed is de koopsom van de gunst Gods, welke ons leven is. Slechts in de Geliefde zijn wij begenadigd (Ef.1:6). Hij heeft vrede gemaakt, een Verbond des vredes opgericht, vrede verzekerd aan alle kinderen des vredes, door het bloed des kruises, en op geen andere wijze (Kol.1:20).

Zie het bloed van Christus ook als de stroom, waarin alle zegeningen van het Verbond ons toevloeien. Het bloed van Christus, zoals het ons in deze instelling wordt voorgehouden, is het voertuig, het kanaal, het middel, waardoor alle genade en troost van de hemel afdaalt op de aarde.

Het is het bloed van Christus, dat het voor ons opneemt en een vertoornd God verzoent. Het is het bloed van Christus, dat een bezoedeld geweten reinigt als het op ons wordt gesprengd.

Kom, en zie hoeveel wij aan de dood van Christus te danken hebben. zie de grote prijs die door Hem is betaald, opdat Hij voor ons de eeuwige erfenis zou verwerven en ons met al Zijn schatten zou verrijken. Laat dit onze hoogachting voor de liefde van Christus vermeerderen. Een liefde die niet alleen Hem zeer veel kostte, maar ons ook zeer veel heil aanbrengt. Laat dit de waarde van de zegeningen des Verbonds in onze ogen verhogen.

Wat het geloof aan de Tafel des Heeren ontvangt.

C Christus en Zijn weldaden worden ons hier niet alleen voorgehouden, maar aangeboden. Ja, niet alleen aangeboden, maar ook werkelijk geschonken, onder zekere voorwaarden en met zekere beperkingen. Een gelovige die van harte het Verbond aanvaardt, ontvangt

iets van de aanwezige weldaden in en door deze instelling, beide in de vertroostende ervaring van de gemeenschap met God in genade en in de vertroostende verwachting eenmaal God te zien en te genieten in heerlijkheid.

Wij ontvangen Gods genade hier tevergeefs, indien wij niet nemen wat ons hier aangeboden wordt, namelijk de weldaden van het Evangelie, op de voorwaarden door het Evangelie gesteld. Wij zijn hier om Christus Jezus de Heere te ontvangen. Omdat God ons met Hem alle dingen genadiglijk wil schenken (Rom.8:32), moeten wij met Hem door het geloof alles nemen wat Hij ons geeft, *alle geestelijke zegening in de hemel in Christus* (Ef.1:3).

Hier ontvangen wij de vergeving van onze zonden. De vergeving der zonden is die grote weldaad van het Nieuwe Verbond, waardoor de weg geopend wordt voor het ontvangen van alle andere weldaden. Door het wegnemen van de hinderpaal, door het omwerpen van de muur des afscheidels, die scheiding maakte tussen God en ons en ons verhinderde het goede te ontvangen, wordt de weg tot de weldaden des Verbonds geopend. De vergeving is de inhoud van de belofte die tot grondslag dient van alle andere beloften: Ik zal dit en dat voor hen doen, *want ik zal hun ongerechtigheden genadig zijn, en hun zonden en hun overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken* (Hebr. 8:12).

Het eeuwig Evangelie is kwijschelding van straf.

Het is bovendien een bevestigende vergeving van alle overtredingen. Ik kom aan het Avondmaal om opnieuw verzekering van de vergeving van mijn zonden en de troost daaruit te ontvangen. Ik kom om weer de stem van vreugde en blijdschap te horen die menig verbrijzeld hart heeft verheugd: *Mijn zoon, Mijn dochter, zijt goedsmoeds, uw zonden zijn u vergeven.*

Ik kom als een verloren zoon tot de Vader, opdat Hij mij kusse, wat zowel de vergeving verzegelt, als ook mijn twijfel en vreze wegneemt.

O, dat Christus tot mij wilde zeggen, wat Hij ook tot die vrouw zei, aan wie veel vergeven was: *Uw zonden zijn u vergeven* (Luk.7:48). Dit zoek ik aan het Avondmaal. O, laat mij niet ledig wederkeren.

Hier ontvangen wij de aanneming tot kinderen. Het verbond der genade bevrijdt ons niet alleen van het vonnis des doods, maart het voert ons zelfs op tot de waardigheid van kinderen Gods. Christus verlost ons van de vloek der wet, met de bepaalde bedoeling dat wij *de aanneming tot kinderen zouden verkrijgen* (Gal.4:5). In het brood der kinderen dat wij in deze instelling ontvangen, wordt ons als het ware de vrijheid en de machtiging gegeven om ons van deze aanneming tot kinderen op de voorwaarden van het Evangelie te verzekeren. In dat Evangelie toch zegt de Heere dat, indien wij God in Christus willen aannemen als onze Vader, opdat Hij ons regere en bestiere en wij Hem willen vrezen en eren, Hij ons dan tot Zijn zonen en dochteren wil aannemen. Nooit was daar zo'n ontfermende, zo'n nederbuigende liefde!

D God verzegelt ons hier de schenking, zowel van het voorrecht van de aanneming tot kinderen als van de Geest der aanneming. Ten eerste wordt aan het Avondmaal de aanneming tot kinderen verzegeld. Hier worden wij kinderen Gods geheten en God Zelf noemt Zich onze Vader en spoort ons aan Hem alzo aan te spreken. Deze eer ontvangen alle heiligen. En het is geen ijdele titel die ons hier wordt gegeven, maar het zijn wezenlijke weldaden van onuitsprekelijke waardij. De eeuwige God zegt hier aan het Avondmaal en verzegelt het aan iedere ware gelovige: *'Vrees niet, Ik zal u tot een Vader zijn, een eeuwig liefhebbende, een eeuwig levende Vader! Laat het aan Mij over om voor u te zorgen. Leg alle lasten die u drukken op Mij laat Mij al uw bekommernissen wegnemen en maak aan Mij al uw begeerten bekend. De jonge leeuwen mogen gebrek hebben en honger lijden, maar u zal niets ontbreken van wat goed voor u is, niets van wat voor u gepast is. Mijn wijsheid zal u geleiden, Mijn macht zal u beschermen en Mijn eeuwige armen zullen u ondersteunen. Gelijk een teder liefhebbende vader met zijn kinderen medelijden heeft, zo zal Ik met u medelijden hebben. Gij zult Mijn zegeningen en Mijn liefde genieten, de glimlach van Mijn gelaat en de kussingen Mijns monds zullen voor u zijn. En in Mijn armen zal Ik u naar de heerlijkheid brengen, gelijk een voedstervader zijn zuigeling'*.

Is er iets wat u hindert en verdriet aandoet? Tot wie zou u met uw klacht anders gaan dan tot uw Vader?

Slechts voor een kleine tijd zult u, wanneer dit nodig mocht zijn, in moeilijkheden zijn.

Engelen zullen u bewaren, met de grootste zorg en tederheid zullen zij u in hun armen dragen. *Zijn zij niet allen gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen (Hebr.1:14)?*

In zijn voorzienig bestel zal God uw Beschermmer zijn en Hij zal al uw zaken ten beste keren. Wat u ook zal overkomen, u mag er zeker van zijn dat het voor u het goede zal uitwerken, hoewel u nu niet kunt zien op welke wijze dat zal gebeuren. De verzekeringen van uws Vaders liefde in Zijn beloften en uw gemeenschap met Hem in Zijn instellingen, zullen uw dagelijks brood zijn, uw gedurige maaltijd, het manna dat uit de hemel op u neerregent, het water dat uit de steenrots u toestroomt in de wildernis, totdat u eenmaal zult komen in het hemels Kanaän.

Maar wat u nu is geschonken is niets, in vergelijking met hetgeen u wacht: een onverderfelijke, onbevleete en onverwelkelijke erfenis. *Het is uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven (Luk.12:32).*

E Ten tweede wordt aan het Avondmaal de gave van de Geest der aanneming verzegeld.

Want aan wie God de voorrechten van kinderen geeft, aan dezen zal Hij ook de aard en de gestalte van een kind geven.

De wedergeboorte vergezelt altijd de aanneming, *en overmits gij kinderen zijt, zo heeft God de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten, Die roept: Abba, Vader (Gal. 4:6).*

Wij hebben volle vrijmoedigheid om deze gave te vragen uit oorzaak van het Vaderschap Gods. Indien aardse vaders hun kinderen goede gaven weten te geven, hoeveel te meer zal onze hemelse Vader de Heilige Geest geven degenen die deze Geest van Hem bidden (Luk.11:13)?

Hij zal de Geest geven om Zijn kinderen te onderwijzen. Als hun Leraar zal Hij hen leiden in alle waarheid. Hij zal Zijn Geest geven om Zijn kinderen te vernieuwen en te heiligen en ze bereid en gereed te maken voor de dienst van hun Vader in deze wereld, en het Koninkrijk van hun

Vader inde toekomstige wereld. Die Geest zal hen geleiden op de weg die zij gaan zullen, getuigen met hun geest dat zij kinderen Gods zijn en hen verzegelen tot de dag der verlossing.

Ontvangt alzo de Heilige Geest in het ontvangen van dit brood en deze wijn.

Ontvangt de genadeweldaden van de Geest in het brood om uw harten te sterken, en de vertroosting van de Geest in de wijn om uw harten te verblijden. Wees gewillig en begerig om de Heilige Geest te ontvangen. Laat uw ziel en al haar krachten zich plaatsen onder de werking en de invloed van de Geest.

Maar wil God in waarheid op deze wijze bij de mensen wonen, bij zulke mensen op aarde?

En zullen de mensen tempelen des Heiligen Geestes worden? Zal de Geest op hen komen? Zal de kracht des Allerhoogsten hen overschaduwen? Zal Christus in mij gestalte verkrijgen?

Zeg dan, o mijn ziel, zeg zoals de gezegende maagd zei: hier ben ik, *mij geschiede naar Uw woord*.

Ik belijd het dat ik onwaardig ben een mens te zijn, daar ik zo dikwijls als een redeloos dier heb gehandeld, maar veel meer ben ik onwaardig een zoon genaamd te worden. Ik ben een ongehoorzame en opstandige zoon geweest. Ik verdien het te worden uitgeworpen, verlaten en ontferd. Ik ben het waard dat mij de toegang tot des Vaders huis en tot des Vaders Tafel wordt ontzegd. Maar wie zal paal en perk zetten aan de oneindige barmhartigheid en de liefderijke ontferming van de eeuwige Vader? Indien Hij, niettegenstaande mijn algehele onwaardigheid, mij toch onder Zijn kinderen wil opnemen en mij wil kleden met het beste kledingstuk, is deze gunst voor mij te groot om te ontvangen. Ik ben immers een kind der ongehoorzaamheid. Maar deze gunst is voor Hem niet te groot om ze mij te bewijzen, daar Hij de Vader der barmhertigheden is. Daarom geef ik mijzelf aan U o God, en ik zal *van nu af tot U roepen: mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd* (Jer. 3:4). Hoewel ik het zelfs niet verdien Uw huurling genoemd te worden, toch begeer en hoop ik tot Uw kind te worden aangenomen. Doe aan Uw dienstknecht/maagd naar Uw belofte.

Hier ontvangen wij vrede voor ons hart en voldoening voor ons gemoed. Deze zaken zijn onder de kostbare erflatingen welke Christus aan al Zijn volgelingen heeft nagelaten. Het wordt ons aan deze instelling uitbetaald, of wel, ons wordt hier verzekerd dat het ons zal worden uitbetaald. Allen, die bereid en gewillig zijn die vrede te ontvangen, mogen daarvan verzekerd zijn. *Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef Ik u* (Joh. 14:27).

Het is een vrede, zoals de wereld ons nooit kan geven, maar ook nooit van ons wegnemen kan. Door deze vrede rust de ziel in God. Wij zijn verzoend met onszelf, omdat wij gevoelen mogen dat wij met God verzoend zijn. Het geweten is gereinigd van de dode werken, die niet alleen ons besmetten, maar ook ons beroeren en verontrusten.

De schuld der zonde legt een fundament van onrust en moeilijkheden, maar waar dit fundament door vergevende genade is weggenomen, daar is ook de grondslag voor de vrede gelegd.

Echter kan het daarbij niet blijven, maar de genade moet verder handelen, en ons nu ook in het dadelijke bezit van die vrede stellen. Wanneer Hij Die alleen het oor kan openen, zowel voor woorden van troost als woorden van bestraffing, ons vreugde en blijdschap doet horen, dan stilt de storm en is de rust gekomen. De ziel die beroerd was door de schrik voor Gods wraak, is gerust gesteld met de bewijzen van Zijn gunst en liefde.

Dit moeten wij aan de Tafel des Heeren in het oog houden. Hier ben ik en wacht af wat de Heere God tot mij spreken zal. Ik hoop dat Hij Die tot Zijn gunstvolk en al Zijn heiligen van vrede spreekt, ook tot mij van die vrede zal spreken. Daardoor zou ik het hoogtepunt van mijn begeerten bereikt hebben en het deel verkrijgen dat Zijn volk en Zijn heiligen ontvangen.

F Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Aan het Avondmaal moeten wij bedenken wat wij Hem zullen vergelden, Die ons zo uitnemend heeft liefgehad. Deze wondervolle liefde is een liefde die ons betoond wordt. Zij geeft ons niet slechts grote vrijmoedigheid tot God te gaan om van Hem barmhartigheid en vrede te begeren, maar zij legt ons ook de strengste verplichtingen op om met God

in eerbiedige gehoorzaamheid te wandelen. Wij zijn gebonden in ons geweten uit dankbaarheid om God lief te hebben en voor Hem te leven, Die ons liefhad tot in de dood.

Kom, mijn ziel, hier aan het Avondmaal zie ik hoeveel ik de Heere verschuldigd ben en hoe ik mijn leven, en mijn vreugde en mijn hoop, ja alles wat ik heb, aan die gezegende Jezus te danken heb. Is het nu niet de tijd om met David te vragen: *wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden, aan mij bewezen?*(Ps.116:12). Zal ik niet de beker der verlossing opnemen, zoals hij gedaan heeft, met deze gedachte bezielde: wat zal ik Hem vergelden? Laat het antwoord dat David zelf in die Psalm op zijn vraag gegeven heeft, ook het mijne zijn:

Ik heb de Heere lief (vers 1). Liefde trekt als een magneet de liefde aan. Heere, ik heb U lief. De wereld zal ik nooit meer liefhebben, noch het vlees. Ik heb ze reeds teveel liefgehad. Ik heb ze te lang liefgehad. De beste aandoeningen en genegenheden van mijn hart zullen vooraan U gewijd zijn, o God, en U, o dierbare Jezus. Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb. (Joh. 21:17). Het maakt mij bedroefd en beschaamd dat ik zo zwak en lauw ben in mijn liefde tot U. Wat is mijn hart toch boos, dat ik zoveel van Uw liefde kan denken, spreken, horen en zien, zoveel van Uw liefde tot mij, terwijl mijn hart er ternauwernood door ontroerd wordt! Ach, ik heb zulke verkeerde gedachten van U, ik ben zo koel in mijn verlangen naar U en zo onstandvastig in mijn voornemens om U te dienen.

Heere, ontferm U mijner. Heere, help mij. Want toch heb ik U lief. Ik bemin het om U lief te hebben. ik begeer het ernstig om U meer en beter lief te hebben. en ik verlang ernaar, daar te zijn, waar de liefde volmaakt zal wezen.

Ik zal U offeren een offerande van dankzegging (vers 17).

Zoals liefde het hart is van de lof, zo is lof de taal van de liefde. Wat zal ik Hem vergelden voor al Zijn weldaden?

Dankbare erkenning van de ons betoonde gunst is maar een arme wedervergelding in vergelijking met de grote rijkdommen die ons zijn geschonken. En toch wil God ze als wedervergelding aannemen, indien zij

maar voortkomen uit een oprecht hart. Loof daarom de Heere, o mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam.
spreek goed van Hem Die u in alles het goede heeft geschonken.

Wat zal ik vergelden? Heere, ik zal mijzelf U vergelden, mij geheel, lichaam, ziel en geest, en niet alleen met woorden, maar in waarheid en oprechtheid. Ik wijd mijzelf aan U tot een knecht om Uw bevelen te gehoorzamen, om steeds te Uwer beschikking te staan en dienstbaar te zijn tot Uw eer en in het belang van Uw Koninkrijk.

Ik zal de Naam des Heeren aanroepen (vers 13). Dit is het rechtstreekse antwoord op de gestelde vraag: *Wat zal ik U vergelden?* Hij wil van de huize Jakobs gebeden zijn.

Is God mijn Vader? Ik zal mij als Zijn kind tot Hem wenden en Hem noemen: Abba, Vader.

Heb ik een voorspraak bij de Vader? Dan zal ik met vrijmoedigheid tot de troon der genade gaan.

Zijn er zulke buitengewone grote en dierbare beloften aan mij gegeven en voor mij verzegeld? Dan wil ik nooit de zegen ervan missen door nalatig te zijn in het gebruik van deze beloften.

Mijn ziel, keer weder tot uw rust (vers 7).

God, Die behagen schept in de voorspoed van Zijn knechten, wil dat zij stil en gerust zijn. en dat kunnen zij niet zijn, tenzij zij rusten in Hem. In de Heere te rusten is ook de wedervergelding die wij Hem bewijzen moeten. Het is een werk van Zijn eigen maaksel.

Eer God door in Hem te rusten. Behaag Hem door uw behagen in Hem te zoeken.

Ik zal wandelen voor het aangezicht des Heeren, in de landen der levenden (vers 9).

Een heilig leven brengt God wel geen voordeel, maar het behaagt Hem toch en verheerlijkt Hem. Daarom wordt het ons met nadruk voorgehouden dat zo'n leven een noodzakelijke wedervergelding is voor

de weldaden die wij van God hebben ontvangen. Zolang ik hier in het land der levenden ben, zal ik wandelen door geloof.

God heeft het mij hier aan het Avondmaal verzegeld, dat Hij mij een algenoegzaam God wil zijn. Daarom wil ik Hem aan dit Avondmaal verzegelen, overeenkomstig de eis van het Verbond, dat ik, door Zijn genade, voor Zijn aangezicht zal wandelen in oprechtheid des harten.

Bijlage 2: ds.Tanis.

‘Ik heb lief’

Avondmaalspreek over Psalm 116:1, gehouden op 28 november 2010 in Terneuzen.

De Heere geeft ons in Zijn grote goedheid en barmhartigheid vanmorgen de viering van het Heilig Avondmaal, het sacrament dat de Heere Jezus Christus ingesteld heeft in de nacht waarin Hij verraden is geworden. En als de Tafel staat aangericht in het midden van de gemeente, zichtbaar voor u allen, is dat een toonbeeld van Gods liefde. Het is dan ook een liefdetafel en een liefdemaaltijd. Bovenal gaat het hier om een ontmoeten in de liefde. ‘Doe dat zo dikwijls als gij dit brood eet en deze drinkbeker drinkt tot Mijn gedachtenis’. Aan de Tafel geeft de Heere als de Bruidegom Zich als het ware te genieten aan Zijn bruid. Dan is de bruid niet krank van liefde, maar drónken van liefde en dan zingt het hart: “Hoe groot is Uw goedgunstigheid, hoe zijn Uw vleugelen uitgebreid. Hier wordt de rust geschonken, hier het vette van Uw huis gesmaakt, een volle beek van wellust maakt hier elk in liefde dronken”. Wat slaat het geestelijke liefdehart dan krachtig, als wij in het Heilig Avondmaal mogen belijden:

Zo dikwijls als gij van dit brood eet en van deze beker drinkt zult gij daardoor als door een gewisse gedachtenis en pand vermaand en verzekerd worden van deze Mijn hartelijke liefde en trouw jegens u dat Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven, Mijn lichaam aan het kruis en in de dood geve en Mijn bloed vergiete tot geestelijke spijs en drank.

Het gaat hier om eten en drinken in en door de liefde. Hoewel de woorden ‘Mijn hartelijke liefde en trouw jegens u’ niet letterlijk uit het evangelie genomen zijn, zijn ze geheel in overeenstemming met het wezen van de drie-enige God en de inhoud van het evangelie. ‘Ik voor u’, daar kun je gewoon niet bij. Dat is zo diep en zo hoog en zo breed. Daarin kust Jezus

met de kussingen van Zijn mond en dan is Zijn uitnemende liefde beter dan de wijn. ‘Ik voor u’. Kom, kind van God, laat je vanmorgen eens verdrinken in de Borgliefde, in de zee van Jezus’ liefde. Wat is hierop úw antwoord als die vraag gesteld wordt?

De dichter van psalm 116 gaat het voorzeggen in het eerste vers en we gaan er naar luisteren vanmorgen, met de hulp van de Heere. Ik wil in het bijzonder wijzen op die eerste drie woordjes van het eerste vers van Psalm 116: ‘Ik heb lief’.

Wie lief, waarom lief? Ik heb de Heere lief. Waarom? Hij hoort mijn stem. De Heere geve dat we deze liefde mogen kennen en er niet vreemd van zullen zijn. En wanneer het zo is dat we hiervan een vreemdeling zijn, dat we dan toch geen rust zouden hebben in ons zoeken en vragen naar de Heere, voordat we met deze liefde vervuld mogen zijn en in deze liefde mogen delen.

Jongens en meisjes, gemeente, het vinden en weten van Gods verborgen omgang geldt zielen waar Zijn vrees in woont. Dit heilgeheim wordt aan Zijn vrinden naar Zijn vreeverbond getoond. ‘Ik heb lief...’

Geliefde gemeente, wanneer de dichter begint in de psalm met de uitroep ‘Ik heb lief’, dan opent hij gelijk heel zijn hart. Want laten we welwezen, de liefde komt nergens anders uit voort dan uit het hart. Dat kun je met je verstand niet bedenken, niet begrijpen, niet verwoorden. Je kunt het niet berekenen want er is geen maat, er is geen definitie voor de liefde. Je kunt het alleen maar ervaren en beleven en ondergaan in de meest wonderlijk emotie die maar denkbaar is. Zo is het in het natuurlijke leven, maar zeker niet minder in het geestelijk leven. Woorden schieten je ten enemale tekort. Vandaar dat de dichter in het grondwoord er ook maar één woordje voor heeft. In het Hebreeuws staat maar één woordje voor ‘ik heb lief’. Overigens is het ook zo dat de liefde niet veel woorden nodig heeft. Soms helemáál geen woorden. Een blik uit de ogen, een trek in het gelaat, of een manier waarop je aanwezig bent, geeft uitdrukking aan de liefde. Maar ben ik nu vanmorgen die ‘ik’ die zegt: ‘ik heb lief’? Die ‘ik’ die dit zeldzame, schone en heerlijke woord mag belijden?

Het is een voortreffelijke psalm, deze 116e psalm. Ik ben ervan overtuigd dat er niet één kind van God op de aarde is die deze psalm niet een keer

aan het hart gedrukt heeft, als het ware gekust heeft. Want daarin wordt nu alles gevonden wat een kind van God kind van God maakt. En ook al de stukken die gekend moeten worden om te kunnen zeggen: ‘niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers eigen’ staan erin. Het is een zeldzame psalm, omdat de liefde erin beschreven zeldzaam is, omdat de mensen waarin deze liefde aangetroffen wordt zo zeldzaam zijn en schier alleen maar zeldzamer worden in deze wereld vol van haat, opstand, vijandschap en tegenstand. Toch?

Want niet alleen de wereld, maar ook de zichzelf handhavende, oppervlakkig godsdienstige mens is soms zo afkerig van deze liefde die de Heere God in het hart en het leven van Zijn kinderen schenkt. Wees maar eerlijk. Bent u, ben jij, ben ik die liefhebber van God en die liefhebber van mijn naaste, zoals we dat samen hebben gezongen bij de aanvang van de dienst: ‘Ai ziet hoe goed, hoe lieflijk is het dat zonen van hetzelfde huis als broeders samenwonen’? Zijn we echt van die lieve broeders en zusters? Schittert de gemeente van Terneuzen hierin, zodat men zeggen kan: ‘Ziet hoe lief zij elkander hebben’?

Wanneer kom ik nog eens iemand tegen die in de geestelijke verbrokenheid en teerheid van het hart, en met verwondering in de ogen zegt: ‘ik heb lief’. Zo zuiver als kristal: ‘Ik ben vol van liefde.’ Dan kan de vraag uiteraard niet achterblijven: ‘Maar wie heb je dan lief?’ En dan is het antwoord zo eenvoudig: ‘De Heere, ik heb de Heere lief’. Een kind kan dat soms zo ongekunsteld zeggen. Ik herinner me nog dat ik als kandidaat ergens voorging. Ik preekte over het herstel van Petrus en er zaten van die kindertjes in de voorste bank. Ik zei: ‘Hebben jullie de Heere lief?’ Toen ging er een meisje staan tussen die kinderen, en ze zei: ‘Ja, ik heb de Heere lief. Ik weet niet of ik een nieuw hartje heb’. Kijk, dat hè? Zoals een kind zo heel lief kan zeggen: ‘Mama, ik hou van u. Papa, u bent de allerliefste papa’. Dat zegt een kind heel spontaan, heel hartelijk, echt en rechtstreeks, echt menend vanuit het hart.

En daarom, om nu te kunnen zeggen ‘ik heb lief’ in de zin zoals David het verwoordt in de psalm, daar moet je een kind voor zijn. En om een kind te zijn, moeten we geboren worden, moeten we deel hebben aan dat nieuwe leven. Vandaar dat de Heere Jezus zo indringend predikt: ‘Voorwaar,

voorwaar, tenzij de mens wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk van God niet zien en het Koninkrijk van God niet ingaan'. Nee, een mens van nature kent dit alles niet, dus....Nee, dan moet je niet concluderen: 'ik heb het niet dus heb ik het niet'. Dan mocht je wel geen rust hebben, geen ogenblik rust voordat je daarin mag delen. SmEEK: 'Heere bekeer me zoals U al Uw volk bekeert en ik zal bekeerd zijn'. De Heere strekt in Zijn liefde Zijn handen naar ons uit vanmorgen. O gemeente, jongens en meisjes, hoe durf je het te wagen om God niet lief te hebben! Hoe dúrf je. Want daar komen we allemaal mee in aanraking. We komen allemaal een keer met deze God oog in oog te staan en dan?

Alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe.

Eigenlijk moet deze psalm beginnen met de lofprijzing waar de vorige psalm mee eindigde, en ook deze psalm mee zal eindigen: 'Halleluja! looft den Heere, prijs Zijn Naam', want alleen daarin is de bron van de liefde en daar vloeit het uit voort. Johannes roept het uit: 'Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad'.

Er zijn nogal wat mensen die zeggen: 'ik geloof', maar weinigen zeggen: 'ik heb lief'. Maar diegenen weten dan ook waaróm ze zeggen 'ik heb lief'. Dat verklaart het redeggevende woordje 'want'. Er is een motief voor die liefde: de Heere hoort. Natuurlijk, de Heere hoort alles, ziet alles en weet alles. Maar de dichter en de oprecht gelovige Avondmaalganger zegt vanmorgen: 'Mijn stem, Hij hoort **mijn** stem, **mijn** smekingen, **mijn** klagen. Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem al mijn dagen, Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.'

'Ik heb lief'. Zeg het nog eens, verwonderde ziel vanmorgen, wie heb je lief?

'Ik heb de HEERE lief.' Dat HEERE staat met kapitalen, met hoofdletters geschreven. Het hart is ongedeeld vol liefde tot de HEERE, de God des eeds en des Verbonds, die trouwe Heere, die waarachtige, die volmaakte, die alwetende, die volzalige God de Vader. Ja, ik heb de Vader lief en de Zoon en de Heilige Geest.

Daar is de liefhebber van vanmorgen niet mee geboren, integendeel. Voorheen moest hij zeggen: 'ik haat'. We zijn van nature geneigd God en onze naaste te haten. We moesten er niets van hebben, ik moest niets van God hebben en niets van zijn dienst. Wat zeg ik? Gemeente, in mijn godsdienstige vijandschap wálgde ik ervan. Totdat ik van mezelf ging walgen en de Heere Zijn belofte waarmaakte: 'Ik zal maken dat ze een walging van zichzelf hebben'. Dit werd de ervaring in het verfoeien en mishagen vanwege de zonde, en in het beleven van de goddeloosheid, oppervlakkigheid en verdoemelijkheid van mijn leven. O gemeente, toen daar het licht over viel, zijn de smekingen geboren.

De banden des doods, vers drie, hadden mij omvangen en de angsten der hel hadden mij getroffen en ik vond benauwdheid en droefenis. Maar ik riep de Naam des Heeren aan, zeggende: 'och Heere, bevrijd mijn ziel'. De Heere is genadig en rechtvaardig, en onze God is ontfermende. De Heere bewaart de eenvoudigen. Ik was uitgeteerd, doch Hij heeft mij verlost.

Dat kun je gewoon niet klein krijgen gemeente, dat de Heere op zo'n zondaar, op zo'n ellendig schepsel heeft willen neerzien. O, die neerbuigende barmhartigheid en goedertierenheid van de Heere, gemeente, die moet me vanmorgen doen versmelten en doen uitroepen: 'Halleluja! Ik heb lief! want de Heere is mijn Vader, Die in Zijn Vaderlijke liefde en barmhartigheid mij heeft willen verkiezen tot de zaligheid'. Want de oorzaak van de zaligheid ligt in God de Vader verklaard.

Ik heb de Zoon lief, de Verlosser, de Heiland, de Borg, de Koning, de Bruidegom Die blank en rood is, dragende de banier boven tienduizenden. Alles wat aan Hem is is gans begeerlijk, zulk een is mijn Liefste, ja zulk een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem! Ik heb de Heilige Geest lief, mijn Levendmaker, mijn Levensschenker, Die het geloof in mijn hart gewerkt heeft en dat geloof in mijn hart versterkt. Die me vanmorgen die honger geeft en die dorst naar de gerechtigheid om verzadigd te mogen worden. Ik heb lief!

Degenen die liefhebben, weten ook van haten. Ja toch? David zegt in Psalm 139: 'Zou ik niet haten, Heere, die U haten? Ja ik haat hen met een

dodelijke haat'. We gaan de zonde, de wereld en de duivel haten en ons eigen vlees haten. Gemeente, dat is het sterven aan jezelf, in dat hartelijke leedwezen omdat we God vertoornd hebben door onze zonden. Maar ik heb lief! In hartelijke vreugde in God, door de Heere Jezus Christus en dat geeft de lust en liefde om naar al de geboden van God te leven. Wat is dat teer en persoonlijk vanmorgen. Het gaat over ons, over mij en over u en over jou. Ik, ik heb lief. Dat is nou precies wat de Heere van ons eist in Zijn heilige wet: Hem liefhebben boven alles. Nee, niet gedeeltelijk, maar bóven alles, met héél je hart, met héél je ziel, met ál je krachten, met héél je vermogen. En je naaste gelijk als jezelf.

En hoe is het dan....als die heilige wet afgekondigd wordt en de God van de Sinai komt met Zijn geboden, ook vanmorgen in de gemeente van Terneuzen? O gemeente, het behaagt God in door de wet verbrijzelde zielen Zijn genade te verheerlijken in die gekruiste Borg en Zaligmaker Jezus Christus. Die heeft daarvoor in de eeuwigheid gestaan voor het Aangezicht van de Vader.

Och gemeente, moet u eens goed luisteren, er is een ogenblik geweest dat niemand op de aarde meer God liefhad. Daar moet u eens goed over nadenken. We hebben het in de achterliggende week op de dankdag over de val en alles wat daarmee samenhang gehad. Maar als Adam en Eva daar weggekropen zijn voor God, dan is er niemand meer die God liefheeft. Niemand, hélemaal niemand meer. Dat is wat geweest; en het is in de hemel bekend geweest. De Vader zei: 'Er is niemand meer op de aarde die Mij liefheeft'. Toen is de Heere Jezus opgestaan en Hij is voor de Vader gaan staan, met eerbied gesproken. Hij heeft gezegd: 'Vader, als er niemand meer op de aarde is, dan ben Ik er in de hemel. Ik heb lief, Vader, Ik heb lief, en Ik heb lief degenen die U verkiest tot de zaligheid'. Toen is daar in dat dierbare Verbond der genade liefde verklaard en liefde geschonken. En dáárom is er een volk, gemeente, dat mag uitroepen krachtens dat Verbond der genade: 'Ik heb lief!'

'Ik heb lief!' De dichter zegt niet Wie hij liefheeft. En hij hóeft die Naam ook niet te noemen, want die staat in zijn ziel gegrift. Die liefde betreft niets en niemand anders dan Hij, die het hart met zoete, zalige en tere liefde vervult en David wacht zich ervoor om gedachteloos of klakkeloos de Naam te noemen van Degene die hij liefheeft. Er is er maar Eén die

zijn hart vervult en liefdetaal is hartetaal. Het is een eigen taal, de taal van de onverklaarbare beleving. Dát is de hoogste liefde, 'Ik heb lief!' En dit wil de Heere geven vanmorgen in het ontmoeten aan de Tafel in Terneuzen.

Want de liefde komt het allereerste. De liefde gaat altijd voorop. Die gaat de Heere brengen in het hart en die maakt gewillig op de dag van Zijn heirkraft. De Heere wil Zijn liefde doen delen. Hij schenkt Zijn liefde om tot wederliefde te komen. Als dat niet het geval is, dan is die liefde niet compleet en liefde kan nooit *in* compleet zijn.

Dit is de volmaaktheid in God en in Zijn liefde: 'Mijn hartelijke liefde en trouw jegens u, dat Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven'. Dat is de inhoud van de viering van het Heilig Avondmaal en daarom zegt Gods kind: 'Ik heb lief'. In de geloofsgemeenschap kan dat ook niet anders, ik kan niet buiten God, ik kan niet zonder God, ik kan niet verder, ik heb van alles geprobeerd en ik ben overal in vastgeraakt. Ik heb het zo verzondigd in de achterliggende week!

Gemeente, laat ons het hoofd eens buigen en laat ons zien op onszelf. Ben ik dan een geschikt voorwerp voor die liefde van God en de Heere Jezus Christus? Het is nooit te begrijpen dat de Heere dat zegt en geeft, en dat het zelfs beantwoord mag worden. Daarom krijgt God de eer en de ziel de zaligheid. Want ik heb gesmeekt en geklaagd en geweend. Dat staat hier gemeente, in psalm 116. Dat is de beleving van Gods kind op de aarde. En Hij hoorde! Dat de Heere hoort naar de engelen op het niveau van God in de hemel, dat kan ik wel begrijpen. En dat de Heere naar de vogeltjes luistert als ze zingen en dat de Heere de wind hoort en de golven die oprijzen in de zee kan ik ook wel begrijpen, maar dat God nu naar míj hoort, dat Hij mijn stem wil horen, dat Hij nu naar mij, naar mij, naar **mij** wil omzien. Dat doet me vanmorgen wegteren in verwondering. Hij hoort mijn smeken, mijn klagen, mijn piepen als de zwaluw, mijn kirren als de duif: 'o God, wees mij de zondaar genadig!' Hij heeft me gezien in mijn val en Hij heeft me gehoord. Hij hoorde herderlijk naar het verloren schaap, Hij hoorde vaderlijk naar het verloren kind, om Zijn Kind, Zijn Geliefde, waar Hij om zo te zeggen *niet* naar hoorde en *niet* naar wilde zien: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

‘Ik voor u’. En de vrucht daarvan? ‘Gij hebt mijn ziel op haar gebed, verhoord, gered, haar kracht gegeven’.

‘Ik heb lief!’. Liefde komt van boven en liefde wil ook weer naar boven. Dat is een magnetische aantrekkingskracht. Daarom zegt de apostel Johannes in zijn brieven: ‘God is liefde’. En gemeente, daar kun je niet omheen - in alle bescheidenheid opgemerkt, ik ben geen theoloog in de zin van een wetenschapper, maar dit weet ik wel - dat God liefde is.

En dat liefde het eerste is en dat liefde alles is. Alle andere begrippen en woorden en eigenschappen die we aan God toekennen, zijn in wezen bijvoeglijke naamwoorden, want de liefde is het meeste , de liefde, de liefde, de liefde!

Natuurlijk, God is rechtvaardig en Hij is heilig en wijs en almachtig, maar het staat allemaal in verband met de liefde. Johannes, de apostel, heeft ten volle gelijk. Hier is niet aan toe of af te doen: God is liefde.

Dat zou ik nu zo graag willen begrijpen, maar ik kán het niet begrijpen. Daarvoor is geloof nodig, want dat gaat bewónderen waar het begrijpen ophoudt. Begrijpt u? Of niet? Nee, u kunt het niet snappen, maar ik moet het wel preken om uw hart gaande te maken. Om u naar God te doen vluchten, Die nog nooit een zondaar afgewezen heeft, hoe vuil, hoe walgelijk, hoe goddeloos ook. ‘Komt herwaarts vanmorgen tot Mij, gij die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven’. Om in die rust te mogen zeggen wat je misschien eigenlijk niet durft te zeggen omdat het zo groot is, en tóch: ‘Ik heb lief!’.

We gaan de preek beëindigen. En ik breng de vraag van de Heere Jezus naar uw en jouw en mijn hart: ‘Hebt gij Mij lief? Hebt gij Mij lief? Toe, zeg het eens, heb je Mij lief?’

Jongens, meisjes, kinderen, jeugd, gemeente: ‘Hebt gij Mij lief?’

Waar werd die vraag gesteld? Aan de maaltijd, een maaltijd met brood en vis. Aan wie werd die vraag gesteld? Aan Simon, de zoon van Jona. Door Wie werd die vraag gesteld? Door de Bron van de liefde, Jezus. Vanmorgen wordt deze vraag aan ons gesteld: ‘Hebt gij Mij lief?’ Hoor ik het goed, Heere? ‘Gij weet alle dingen, Gij weet álle dingen. Ik ben vol schaamte, smart en droefheid om wie ik ben, en tóch: ik heb U lief, want U hoort mijn stem. Ik heb lief, Vader, ik heb U lief, Vader. En ik heb Uw Zoon lief, de Bruidegom, en Uw bruid.

‘Ja’, zegt Jezus, ‘Vader, Ik heb U lief, Ik heb Uw volk, Ik heb Uw bruid lief, want Ik wist dat Gij Mij altijd hoort’.

Liefhebbende zoeker, zuchter, zeg het eens vanmorgen: ‘Mijn hart zegt mij, o Heer’ van Uwentwege, zoek door gebêen met ernst Mijn Aangezicht, dat wil, dat zal ik doen, ik zoek de zegen alleen bij U, o Bron van troost en licht!’

Amen.

Zingen: ps. 27 : 5

Lezen formulier.

Zingen: ps. 27 : 7

‘Ik heb lief!’. Als dit getuigenis van David, de man naar Gods hart en liefelijk in de psalmen, de vertolker van het hart en leven van Gods kinderen, vanmorgen zijn weerklank gehad heeft in het hart, is Davids Heere en Davids Zoon Jezus hier en zegt: ‘Alle dingen zijn gereed, kom tot het Heilig Avondmaal’.

Het brood dat wij breken is de gemeenschap aan het lichaam van onze Heere Jezus Christus, neemt en gedenkt en gelooft dat het dierbare lichaam van onze Heere Jezus Christus gebroken is tot een volkomen verzoening voor al onze zonden.

Wat een gádeloze zondaarsliefde, nooit te bevatten, de lengte, hoogte, breedte en diepte van deze liefde. En de liefde is alles, want zo blijven dan geloof, hoop en liefde, doch de meeste van deze is de liefde. Ze vergaat nimmermeer. Die liefde trekt heen naar de Bron van liefde, om altijd bij de Heere te mogen zijn in het Avondmaal des Lams. In die volle liefde te mogen delen, als het geloof overgaat in aanschouwen en de hoop niets meer heeft te verwachten, omdat Hij alles zal zijn in allen. Dan zal het werkelijk eindigen in die roep, door de psalmen verwoordt: ‘HALLELUJAH! , looft de Heere!’ God geve dat wij vandaag, vanmorgen aan deze Tafel, Hém groot maken, Hém heerlijk maken. Hij alles en wij niets. Kinderen, laat dat ons hart mogen vervullen.

De drinkbeker der dankzegging die wij dankzeggend zegenen is de gemeenschap aan het bloed van onze Heere Jezus Christus. Neemt en drinkt allen daaruit. En gedenkt en gelooft dat dit dierbaar bloed vergoten is tot een volkomen verzoening voor al onze zonden.

Het heeft wat gekost: Zijn bloed, Zijn tranen, die dierbaar zijn in het oog van God en de Kerk.

We lezen een paar verzen uit het Hooglied, het lied van de liefde, dat rijke lied, het Hooglied dat van Salomo is:

Hij kusse mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn.

Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie, die uitgestort wordt; daarom hebben U de maagden lief.

Trek mij, wij zullen U nalopen! De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkameren; wij zullen ons verheugen en in U verblijden; wij zullen Uw uitnemende liefde vermelden, meer dan den wijn; de oprechten hebben U lief.

Ik ben zwart, doch liefelijk (gij dochteren van Jeruzalem!), gelijk de tenten van Kedar, gelijk de gordijnen van Salomo.

Ziet mij niet aan, dat ik zwartachtig ben, omdat mij de zon heeft beschenen; de kinderen mijner moeder waren tegen mij ontstoken, zij hebben mij gezet tot een hoederin der wijngaarden. Mijn wijngaard, dien ik heb, heb ik niet gehoed.

Zeg mij aan, Gij, Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?

Indien gij het niet weet, o gij schoonste onder de vrouwen! zo ga uit op de voetstappen der schapen, en weid uw geiten bij de woningen der herderen'.

Wij zingen aan de Tafel psalm 146:1